

beradi. Ular, shuningdek, o'quv jarayonini baholashda yordam berishi va tegishli kasbiy sohada eng so'nggi ma'lumotlar va resurslardan foydalanishni ta'minlashi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Зенкина С.В. Новая информационно-коммуникационная образовательная среда / С.В.Зенкина, А.А.Кузнецов /Основы общей теории и методики обучения информатике; под общей редакцией А.А.Кузнецова. – М.: Бином, 2009. – 154.

2. О. Н. Гончарова, Е. А. Стус // “Методология комплексного использования электронных средств учебного назначения в средней общеобразовательной школе”// Гуманитарная наука-2017/3// С.123-127.

3. Асмолов А.Г. Российская школа и новые информационные технологии: взгляд в следующее десятилетие / А.Г.Асмолов, А.Л. Семенов, А.Ю. Уваров / – М.: nashriyot «НексПринт», С. 2010. – 84.

PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASALARI O'QITUVCHILARI FAOLIYATIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI

Ubaydullayev Mirjalol Baxodir o'g'li

Professional ta'limni rivojlantirish instituti tayanch doktoranti

u.mirjalol92@gmail.com

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Ma'muriy islohotlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida” 2023 yil 3 iyuldagi PQ-200-son, “O'zbekiston — 2030 strategiyasini 2023 yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida” 2023 yil 11 sentyabrdagi PQ-300-son qarorlari ijrosini ta'minlash hamda professional ta'limda kredit-modul tizimini bosqichma-bosqich joriy etish maqsadida tegishli normativ hujjatlar ishlab chiqildi.

Kredit-modul tizimining asosiy maqsadi – dars mashg'ulotlarini nafaqat o'qitishni innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida olib borish, balki o'quvchiga

mustaqil o'qib-o'rganish, ta'limga yangicha yondashuv, munosabatda bo'lish, mehnat bozori talabidan kelib chiqib, zaruriy va chuqur nazariy bilimlarni egallash, amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga o'rgatishdan iboratdir.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar zamonaviy jamiyatimizning ajralmas qismiga aylanib bormoqda, hayotimizning turli sohalariga, jumladan, ta'lim sohasiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Zamonaviy ta'limda raqamli pedagogika tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda, bu professional ta'lim muassasalari o'qituvchilaridan kadrlar tayyorlash va ta'limda raqamli vositalar va resurslardan samarali foydalanish bo'yicha yangi kompetensiyalarni rivojlantirishni taqazo etmoqda. Biroq raqamli muhitda o'quv jarayonini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o'qituvchilar tegishli bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishlari kerak. Ushbu maqolada o'qituvchilarning raqamli texnologiyalardan foydalanish salohiyatini rivojlantirishga yordam beradigan omillar o'rganildi.

Raqamli texnologiyalar o'qituvchining zamonaviy faoliyatida va kredit-modul tizimini tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga ta'limni yanada interaktiv, qulay va samarali qilishga yordam beradi.

Raqamli texnologiyalar o'qituvchiga quyidagi imkoniyatlarni beradi:

- ❖ Ko'p sonli ma'lumot va o'quv materiallariga kirish; Masalan, video darsliklar, darsliklar, onlayn kurslar va boshqalarni o'z ichiga olgan keng ko'lamli ta'lim resurslarini taklif etadi.

- ❖ Interfaol taqdimotlar yaratish, multimedia materiallaridan foydalanish, murakkab jarayonlar va tushunchalarni vizualizatsiya qilish - darslarni o'quvchilar uchun yanada qiziqarli va tushunarli qilishga yordam beradi.

- ❖ Darslar va materiallarni o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirish, o'quv platformalari va o'quv o'yinlari kabi dasturlar, ilovalar turli darajadagi qiyinchiliklar va o'rganishdagi yondashuvlarni o'rnatishga imkon beradi.

- ❖ O'qituvchilar va talabalar o'rtasida hamkorlik va aloqa imkoniyatlarini amalga oshirish, talabalar materiallarni muhokama qilishlari, fikr almashishlari va savollar berishlari mumkin bo'lgan onlayn forumlar, suhbatlar, bloglar va elektron guruhlarni yaratish.

❖ Baholash va jurnalga yozish kabi ba'zi muntazam vazifalarni avtomatlashtirish, bu o'qituvchilarga faol o'rganish va o'quvchilar bilan individual muloqot qilish uchun ko'proq vaqt ajratish imkonini beradi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga samarali va qiziqarli ta'lim olish uchun yangi vositalar va imkoniyatlarni taqdim etadi, ammo shuni yodda tutish kerakki, ushbu texnologiyalardan foydalanish ongli bo'lishi va o'quvchilarning ehtiyojlari hamda imkoniyatlarini hisobga olgan holda amalga oshirilishi kerak.

Ta'limda kengaytirilgan va virtual haqiqatdan foydalanish tobora ommalashib bormoqda, ushbu texnologiyalar o'quvchilar virtual obyektlar va vaziyatlar bilan o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin bo'lgan muhitni yaratishga imkon beradi, bu esa o'quv jarayonini sezilarli darajada boyitadi, o'qituvchilar uchun interfaol darslar va topshiriqlarni yaratish imkoniyatini anglatadi. Sun'iy intellekt o'qituvchilarga moslashtirilgan ta'lim va ma'lumotlarni avtomatik tahlil qilishdan foydalanish imkoniyatini beradi, bu esa o'quv rejalari va materiallarini har bir o'quvchining ehtiyojlariga moslashtirishga yordam beradi. Masalan, mashinani o'rganish algoritmlari har bir talaba uchun shaxsiylashtirilgan tavsiyalar va bilimlarni diagnostika qilishda ham yordam beradi. Mobil texnologiyalar allaqachon ta'limda keng qo'llanilmoqda, ammo ular rivojlanishda davom etmoqda va yangi yondashuvlar, yangi imkoniyatlarni jalb qilmoqda, ta'lim va ta'lim resurslari tobora moslashuvchan bo'lib borayapti. Mobil ilovalar, platformalar va onlayn resurslar o'qituvchilarga o'quv jarayonini o'quv sinfidan tashqariga olib chiqishga yordam beradi va o'quv jarayonini hatto ta'lim muassasasidan tashqarida ham doimiy ravishda qo'llab-quvvatlaydi.

Raqamli texnologiyalardan foydalanish, shuningdek, individuallashtirilgan va tabaqalashtirilgan o'rganishga yordam beradi. O'qituvchilar har bir o'quvchining darajasi va ehtiyojlariga mos keladigan o'quv materiallari va topshiriqlarini yaratishi, ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish va mashinani o'rganish algoritmlari orqali o'qituvchilarga bilimlarni tashxislash va individual tavsiyalar berish osonroq bo'ladi.

Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga turli mamlakatlar va ta'lim muassasalaridagi hamkasblari bilan hamkorlik qilish va tajriba almashish, virtual platformalar va onlayn hamjamiyatlar o'qituvchilarga g'oyalar, resurslar va usullarni almashish imkonini beradi. Bu esa o'quv jarayonini boyitish va o'qituvchilarning malakasini oshirishga olib keladi.

Ushbu istiqbolli raqamli texnologiyalarni ta'limga joriy etish ta'lim sifatini yaxshilash, shuningdek, o'quv jarayonini o'quvchilar uchun yanada faol va interaktiv qilish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabitorlar ro'yxati

1. Sh.Mirziyoyevning “Ma'muriy islohotlar doirasida oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida” 2023 yil 3 iyuldagi PQ-200-son, “O'zbekiston — 2030 strategiyasini 2023 yilda sifatli va o'z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida” 2023 yil 11 sentyabrdagi PQ-300-son qarori.

2. Оржековский, П. А. Содержание опыта познания и различные стратегии обучения химии / П. А. Оржековский, С. Ю. Степанов // Инновационные процессы в химическом образовании в контексте современной образовательной политики. Xalqaro ishtirokida 5-Butunrossiya ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari / под ред. Г. В. Лисичкина. – Челябинск: ЮУрГГПУ, 2017. – bet. 124–128.

3. Xoshimov M.T. “Professional ta'lim muassasalari o'qituvchilarining raqamli kompetensiyasini rivojlantirish”/ Shaxodjayev M.A.// “Raqamli ta'limning zamonaviy tendensiyalari va ularni ta'lim-tarbiya jarayoniga tadbiq qilish yo'llari” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi” materiallari.